

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv. V. 21.087/2014/9.

A Kúria Dr. Sárkány Márta ügyvéd által képviselt felperesnek Pintérné dr. Szekerczés Anna ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés módosítása iránt a Dunaújvárosi Járásbíróság előtt 4.G.21.231/2012. számon megindított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2014. február 26. napján meghozott 1.Gf.21.301/2013/11. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 2014. május 10. napján előterjesztett felülvizsgálati kérelem, az alperes által 2014. október 1. napján benyújtott felülvizsgálati ellenkérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

Í t é l e t e t:

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 1.Gf.21.301/2013/11. sz. ítéletét hatályában fenntartja.

Felperes köteles megfizetni alperesnek 15 napon belül 25.000.- Ft (azaz huszonötezer) + ÁFA felülvizsgálati eljárási költséget.

Feljegyzett 70.000.- Ft (azaz hetvenezer) felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ezen ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéletben megállapított és a felülvizsgálat szempontjából jelentős tényállás a következő:

Alperes pályázati kiírást tett közzé egy tulajdonában lévő ingatlan hasznosítására, mely kiíráásra felperes pályázatot nyújtott be az ingatlan bölcsődei célú működtetésére. Felperesi társaság nyerte meg a hasznosítás jogát, melynek keretében felek között 2009. szeptember 1-jén egy ellátási szerződés jött létre. A megállapodás szerint felperes, az alperes tulajdonát képező ingatlanban öt évig bölcsődei intézményt fog üzemeltetni. Alperes, mint a bölcsődei ellátás megrendelője, a szolgáltatás ellátásához, gyermekenként

meghatározott összegű támogatást nyújtását vállalta, míg felperes az ingatlan ingyenes használata ellenében az épület szükséges átalakítását, felújítását vállalta. Felek rögzítették, ugyan a megállapodást öt évre kötötték, azonban hosszútávú együttműködésre törekednek. A szerződés kizárólag írásban volt módosítható, a szóbeli megállapodás, nyilatkozat érvénytelennek minősült. Felperes a bölcsőde működtetésére 2010. márciusban kapta meg a hatósági engedélyt.

Felperes a működtetéshez nyújtott alperesi támogatási összeg megemelésére, továbbá 2010. márciustól a szerződés hatályának tíz évre történő meghosszabbítására nyújtott be kérelmet az önkormányzathoz. A polgármester közgyűlési előterjesztésében kizárólag a támogatási összegre tett javaslatot, a szerződés meghosszabbításáról említést sem tett. A képviselő-testület 2011. március 2-án tartott ülésén tárgyalta a felperesi kérelmekről, mely ülésen jelen volt felperes ügyvezetője is. A testület az előterjesztésnek megfelelően, 17/2011.(III.2.) sz. határozatában kizárólag a 2011. évi támogatás összegéről döntött avval, a szerződés módosításáról az ügyrendi bizottságnak még tárgyalnia kell, a polgármester ezt követően írhatja alá a szerződést. A képviselő-testület a szerződés időbeli hatályának meghosszabbításáról nem hozott határozatot, ezt a jelen lévő felperesi képviselő sem hiányolta. Alperes szervezési irodájának vezetője a döntés ellenére április 4-én egy olyan tartalmú szerződés-tervezetet küldött felperes részére, ami már tartalmazta a szerződés 2020. március 16-ig történő meghosszabbítását is. Felperes törvényes képviselője a szerződés módosítását tartalmazó tervezetet elfogadta, azt aláírta, a megállapodás azonban a polgármester aláírásának hiányában mégsem jött létre.

Az elsőfokú bíróság felperesnek az elsődleges keresetét ugyan tévesen szerződés módosítása iránti kérelemként jelölte meg, gyakorlatilag a módosítás létrejöttét vizsgálta és annak megállapítását arra hivatkozással utasította el, nem állapítható meg, hogy felek az ellátási szerződésben rögzített kötelező írásbeliséget betartva, a megállapodás időbeli hatályát módosították volna. Felperes másodlagos kérelmét, amely a szerződés bíróság általi módosítására irányult, azon indokkal utasította el, ahhoz az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 241.§ szerinti törvényi feltételek nem állnak fenn. A másodfokú bíróság lényegében helyes indokai alapján hagyta helyben az elsőfokú határozatot. A bíróság pontosítva az elsődleges kereseti kérelmet, azt megállapítási igényként értékelve, a közgyűlésen történetekre kiegészítő bizonyítást lefolytatva, szintén azt állapította meg, a szerződés módosítása nem állapítható meg, az időbeli hatály meghosszabbítása csak lehetőségként merült fel, erre vonatkozóan határozott, elfogadó nyilatkozat nem hangzott el a polgármester részéről. A másodfokú bíróság a szerződés bíróság általi módosításával

kapcsolatos másodlagos kerestet, osztva az elsőfokú bíróság álláspontját, szintén megalapozatlannak minősítette.

Felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatásával elsődleges, annak elutasítása esetén másodlagos keresete szerinti ítélet hozatalát kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a tényállást hiányosan, pontatlanul állapították meg, ebből következően tévesen értékelték bizonyítékokat és téves jogkövetkeztetéseket vontak le. Felperes avval egészítette ki a bíróságok által megállapított tényállást, az önkormányzat a tulajdonában lévő ingatlan gyermekgondozási, -nevelési, közösségi, szabadidős célú egy éves hasznosítására írt ki pályázatot, amelyet felperesi társaság nyert el. Felek abban állapodtak meg, ahhoz, hogy az intézmény kialakításának költségei megtérülhessenek, öt éves hasznosításra kötnek szerződést, bár felperes mindvégig a hosszú távú együttműködést igényelte, ezért került a megállapodásba felek erre irányuló törekvése. Az önkormányzat által vállalt támogatás nem volt elégséges a működtetés biztosításához, felperes ezért kérte már 2011. év elején a támogatás összegének 10.800.000.-forintra történő felemelését, amire azonban az önkormányzatnak nem volt forrása. Felperes ajánlata ezért az volt, ha alperes csak kisebb összegben tudja támogatni a működést, azt felperes avval a feltétellel fogadja el, ha tíz évre meghosszabbítják a szerződés hatályát. Ezen ajánlatukat a szervezési iroda vezetője megküldte a képviselőknek, annak ismeretében hoztak határozatot. Felperes szerint a testület a közgyűlésen csökkentett összegű, 3.600.000.-Ft támogatásról úgy hozott döntést, hogy ezért cserébe vállalta a szerződés tíz évre történő meghosszabbítását, a polgármester és a szervezési iroda vezetője a közgyűlésen egyaránt erre nyilatkoztak. Felperes jelenlévő képviselője ezen feltétel teljesülése esetére fogadta el a kért összeghez képest kisebb támogatást.

Felperes szerint állítását igazolja az irodavezető által összeállított szerződés-tervezet, amit felperes törvényes képviselője mellett, a polgármester is aláírt, tehát felek a szerződést írásban módosították. Ezt igazolja, hogy felperes kérése ellenére alperes később a módosított tartalmú szerződést nem adta ki, aminek indokát nem adta.

Felperes továbbá arra hivatkozott, ha a szerződés aláírását mégsem tudja megállapítani a bíróság, akkor a közgyűlési jegyzőkönyv, mint közokirat igazolja, hogy alperes az ülésen megtette támogatási összegre és időbeli hatályra szerződéses ajánlatát, amit a jelenlévő felperesi képviselő elfogadott, tehát a szerződés módosítása alperes által tett ajánlat és annak felperes általi azonnali elfogadása alapján szintén megállapítható.

Felperes megítélése szerint a másodfokú bíróság megsértette a bizonyítékok értékelésére vonatkozó, Pp. 206.§-ában foglalt

szabályokat avval, hogy egyes bizonyítékokat kirekesztett értékeléséből, más bizonyítékokat egyoldalúan, felperesre kedvező bizonyítékok hátrányára értékelt, amivel összefüggésben a Pp. 221.§ szerinti indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

Alperes ellenkérelmében a jogerős határozat hatályában fenntartását kérte annak helyes indokaira hivatkozással. Véleménye szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tényként állapítható meg, alperes nem hozott határozatot a szerződés idejének meghosszabbításáról, márpedig a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) alapján rendeleti, vagy határozati formában hozhat csak döntést a képviselő-testület, erre a közgyűlési jegyzőkönyv nem alkalmas, kizárólag a határozati formában meghozott döntése szolgálhatott alapul a szerződés módosításához. Alperes továbbá arra hivatkozott, a közgyűlési jegyzőkönyvben rögzített, nem egyértelmű nyilatkozatok alapján egyébként sem lehetne a szerződés módosítását megállapítani. Alperes megítélése szerint a bíróságok a tényállást a szükséges mértékben felderítették, felperest tájékoztatták a releváns körülményekkel kapcsolatos bizonyítási teherről, továbbá a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelték, a jogerős határozat így megalapozott.

Felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

Felperes elsődleges keresetével összefüggésben azt kellett elbírálni, a Pp. 123.§ szerinti, megállapításra irányuló kereseti kérelem előterjesztésének feltételei fennállnak-e. Megállapítás iránti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet. A másodfokú bíróság helytállóan értékelte felperesnek a jogviszony időtartamának tisztázásához fűződő jogi és üzleti érdekét, felperes számára ugyanis döntő jelentőségű volt, hogy az önkormányzattal milyen időtartamra áll fenn szerződéses viszonya, a bőlcsőde működtetésével összefüggő jogai és kötelezettségei milyen időtartamra jogosítják, illetőleg kötelezik. A megállapítás iránti kereset érdemi vizsgálatának helye volt.

Az eljáró bíróságok a szerződés állítólagos módosításával kapcsolatosan széleskörű bizonyítási eljárást folytattak le, felperest a perben releváns körülmények bizonyításáról a szükséges körben tájékoztatták, és a rendelkezésre álló adatokat a Pp. 206.§-ában foglaltak érvényesülése mellett megalapozottan értékelték, felperes által hivatkozott eljárási jogsértések nem állapíthatók meg.

Az ellátási szerződés módosításának elbírálása során két szempontot

kellett figyelembe venni. A szerződés módosítása során egyfelől irányadónak tekintendő a Ptk. 205.§ (1) és (2) bekezdésében foglaltak. Az ellátási szerződés módosítására a Ptk. 240.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, közös megegyezéssel kerülhetett sor, tehát a megállapodás létrejöttéhez felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésére volt szükség. Felperes állítása szerint felek írásban módosították a szerződést, azonban felek törvényes képviselői által aláírt példány a perben nem került elő, ennek hiánya pedig ellenérdeklő tanúk egymásnak ellentmondó nyilatkozatai által nem pótolható. A bíróságok által értékelte bizonyítékokon túl, egyéb, tényként kezelhető adat, perdöntő bizonyíték hiányában nem állapítható meg, a módosított tartalmú szerződés létrejött volna.

Amennyiben felperes állítása egyéb közvetett bizonyítékok alapján igazolható lett volna, azaz a polgármester is aláírta a módosítást, az a másodfokú bíróság indokolásával ellentétben (közvetett módon utalna az időbeli hatály meghosszabbításáról hozott döntésre) a képviselő-testületi határozat kiterjesztő értelmezésére nem ad alapot. Ez esetben azt kellett volna vizsgálni, hogy a polgármester képviselői jogköre kiterjedt-e az időbeli hatály meghosszabbítására, azaz kapott-e felhatalmazást ilyen tartalmú szerződés megkötésére, vagy képviselői jogkörén túlterjeszkedett. A döntés meghozatalára ugyanis, az Ötv. 9.§ (1) bekezdésére figyelemmel, kizárólag a képviselő-testület rendelkezik feladat- és hatáskörrel, melyek közül ugyan többet a polgármesterre delegálhat, azonban a perben beszerzett Szervezeti és Működési Szabályzat szerint, az önkormányzat tulajdonában lévő, korlátozottan forgalomképes ingatlanvagyon hasznosítása nem tartozott ezek közé. A polgármester tehát arra kaphatott felhatalmazást a testulettől, hogy az általuk egyedi ügyben hozott határozat végrehajtásaként, a határozat szerinti tartalommal készítse el a módosítást és írja alá az ellátási szerződést. Amennyiben a polgármester a Ptk. 221.§ (1) bekezdése szerint minősülő álképviselőként járt el, ebben az esetben, figyelemmel alperes perbeli nyilatkozataira, továbbá arra az időközben bekövetkezett tényre, hogy a jogviszony 2014. augusztusban felek között megszűnt, nem állapítható meg, hogy a polgármester eljárását a képviselő-testület utólag jóváhagyta volna, azaz a szerződés időbeli hatályának meghosszabbítása tárgyában a módosítás létrejött volna. A szervezeti iroda vezetőjének képviselői joga fel sem merülhet, azt vizsgálni sem kellett, ő ügyintézőként járt el, előkészítette, de alá nem írhatta (nem is írta) a megállapodást. Miután azonban a szerződés megkötését bizonyítékok hiányában nem lehetett megállapítani, a polgármester eljárásának jogszerűségét sem kellett vizsgálni.

A polgármester képviselői jogköréhez kapcsolódóan vetődik fel a másik vizsgálati szempont, a szerződés jogszerű módosításának lehetősége, annak eljárási rendje. Alperes döntéseinek

meghozatalára, abban az esetben is, ha polgári jogviszony alanyaként lép fel, az Ötv. szerinti anyagi jogi és eljárási szabályok vonatkoznak. Az önkormányzat szerződési akaratának kifejezésére az Ötv. 12.§ (6) bekezdése alapján rendeleti, vagy határozati formában kerülhetett sor. Ennek garanciális jelentőségét hangsúlyozta a Kúria a BH 2013. 49. sz. közzétett eseti döntésében az önkormányzattal szembeni törvényességi felügyelet, illetőleg az egyéni jogvédelem szempontjából egyaránt.

Felperes azon hivatkozása, mely szerint a Ptk. 213.§ (1) bekezdése szerinti feltételek teljesültek avval, a közgyűlési jegyzőkönyv igazolja alperesi ajánlat megtételét, illetőleg annak felperesi elfogadását, azaz közokiratba foglaltan a szerződés létrejött, tényként minősítve és jogilag is teljesen megalapozatlan. Ebben a körben a másodfokú bíróság által lefolytatott kiegészítő bizonyítás, illetőleg értékelés szükségtelen volt, így felperes felülvizsgálati kérelmének ehhez kapcsolódó kifogásait külön a Kúria nem vizsgálta.

Alperes szerződéses akaratát - a létrehozandó módosítás általa lényegesnek tartott tartalmát - a 17/2011.(III.2.) sz. határozat tartalmazza, a képviselő-testület egyedi ügyben hozott döntése ebben a formában nyilvánulhat meg. Egyedül a határozat tartalma irányadó annak elbírálása során, az önkormányzat milyen tárgyban döntött a módosítás felől. A határozat kizárólag a támogatás összegéről rendelkezik, az időbeli hatályról nem. Amennyiben a testület eltérést tapasztalt volna szándéka, illetőleg a meghozott határozat között, újabb határozattal kiegészíthette volna döntését, azonban ez nem történt meg. Minderre tekintettel nem volt perdöntő jelentősége annak, hogy a közgyűlésen mi hangzott el, felvetéseket, javaslatokat, arra adott válaszokat helyesen rögzítették-e.

Alperes 13/2007.(IV.25.) sz. rendeletében alkotta meg a Szervezeti és Működési Szabályzatát, aminek IV. fejezete rendelkezik az önkormányzat döntéshozatalról, míg a VI. fejezete szabályozza a közgyűlésről készült jegyzőkönyvezés módját. A szabályozás az Ötv. 17.§ (1) bekezdésével összhangban rendelkezik a jegyzőkönyvezés módjáról, annak tartalmi elemeiről. A Szabályzat nem tartalmaz, nem tartalmazhat más jegyzőkönyvbe foglalandó döntési módot és formát - ajánlattételt és annak elfogadását -, mint a rendeletalkotást és határozathozatalt. Ezért attól függetlenül, hogy a közgyűlésen jelenlévők részéről mi hangzott el, azt melyik fél, hogyan értelmezhetette, mire gondolhatott egy javaslat felvetésekor, relevanciával nem bír, nem alkalmas a szerződés módosításának bizonyítására. Ezt kizárólag a határozat tartalma alapján lehet megállapítani, ami a Ptk. 207.§ (1) bekezdése szerinti értelmezési szabály alapján is egyértelműen, félre nem érthető módon tartalmazza alperes nyilatkozatát.

Felperes másodlagosan előterjesztett keresetével - szerződés bíróság általi módosítása - összefüggésben az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg a Ptk. 241.§ szerinti feltételek hiányát, a felülvizsgálati kérelem ezen értékeléssel összefüggésben nem is tartalmaz kifogásokat, ellentétes okfejtést.

Felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján 25.000.- Ft + ÁFA alperest illető perköltség megfizetésére köteles. Felperes személyes illetékmentessége folytán, a feljegyzett illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-ára hivatkozással az állam viseli.

Budapest, 2015. március 30.

. Molnár Ambrus
a tanács elnöke

. Deák Zsolt
előadó bíró

. Madarász Anna
bíró